

vida amenaçada

Durant el dia d'avui desapareixeran entre 150 i 200 espècies arreu del planeta, es tracta d'animals i plantes, resultat de milions d'anys d'evolució, que ja no tornarem a veure mai més.

A hores d'ara, ja ningú posa en dubte que un dels greus problemes associats al canvi climàtic és la pèrdua de biodiversitat. Són, de fet, dues cares de la mateixa moneda. Juntament amb la caça furtiva i les tals massives, el canvi climàtic contribueix a la desaparició d'hàbitats com a conseqüència de la desertització, la sequera o la fusió de casquets polars, entre d'altres, tornant inviable la vida de moltes espècies que habiten la Terra.

Actualment, estem assistint a la que podríem anomenar la "sisena gran extinció". Les cinc grans extincions de la història del nostre planeta van ser causades per catàstrofes naturals (impactes de cometes o erupcions volcàniques). Aquesta vegada, però, els responsables d'aquesta extinció massiva som, fonamentalment, nosaltres: els humans.

arreu del planeta

Cada vegada que desapareix una espècie, la resta d'éssers vius ens tornem més vulnerables...!

A la pàgina següent trobaràs un mapa amb una sèrie d'espècies animals que, actualment, es troben amenaçades o en perill d'extinció, i algunes de les regions del món on, encara avui, poden trobar-se. En són només una petitíssima mostra. Relaciona-les amb la fitxa que en fa referència, on hi trobaràs, entre d'altres curiositats, la causa principal que les amenaça. I anota, en els cercles que trobaràs al costat de cada espècie, en el mapa, la lletra de la fitxa corresponent en cada cas.

Ós polar
(*Ursus maritimus*)

Balena blava
(*Balaenoptera musculus*)

Baldritja o virot
(*Puffinus mauretanicus*)

Bonobo
(*Pan paniscus*)

Grulla blanca
(*Grus leucogeranus*)

Panda gegant
(*Ailuropoda melanoleuca*)

Marmota de Vancouver
(*Marmota vancouverensis*)

Linx ibèric
(*Lynx pardinus*)

Correlimos cullereta
(*Eurynorhynchus pygmeus*)

Baiji, dofí de riu xinès
(*Lipotes vexillifer*)

Orangutan de Borneo
(*Pongo pygmaeus*)

Cardenal de Banggai
(*Pterapogon kauderni*)

Tauró martell
(*Sphyrna mokarran*)

Granota blava
(*Agalychnis annae*)

Corall solitari de Wellington
(*Rhizopsammia wellingtoni*)

Elefant africà
(*Loxodonta africana*)

Ualabi de cua ungulada de brides
(*Onychogalea fraenata*)

Platypus
(*Ornithorhynchus anatinus*)

Fotografies:

Balaenoptera musculus, *Pan paniscus*, *Grus leucogeranus*, *Onychogalea fraenata*, *Pongo abelii*, *Loxodonta africana*, *Pongo pygmaeus*: Aleix Comas. *Loxodonta africana*: Helena Perxacs. *Lynx pardinus*: Programa de Conservació Ex-situ del Lince Ibèric. *Ailuropoda melanoleuca*: Fernando Revilla. *Pterapogon kauderni*: Jens Petersen. *Ornithorhynchus anatinus*: Stefan Kraft. *Puffinus mauretanicus*: Joire Ferrer. *Ursus maritimus*: Martha de Jong-Lantink. *Lipotes vexillifer*: Mark Carwardine. *Agalychnis annae*: Brian Kubicki. *Rhizopsammia wellingtoni*: Paul Humann. www.fishid.com. *Eurynorhynchus pygmeus*: Chris Schenk. *Marmota vancouverensis*:

a **És un dels mamífers** carnívors més grans de la Terra. La seva principal amenaça és la fusió del gel, del que depenen per caçar i viure, a causa del canvi climàtic. Si el desglaç continua al ritme actual podria desaparèixer de la faç de Terra d'aquí a uns 50 anys.

b **És molt apreciat** als aquareis, per la qual cosa, la pesca en constitueix la principal amenaça des de 1994, resultant en una disminució del 89% de la seva població. La mort de molts esculls coral·lins, que constitueixen el seu hàbitat, com a conseqüència del canvi climàtic, contribueixen també a amenaçar-ne l'espècie.

c **Durant molt de temps** ha estat considerat el cetaci més amenaçat d'extinció. Actualment pot ser que es trobi extingit. La pesca i la caça accidental, el tràfic fluvial, la contaminació i la degradació del seu hàbitat a causa de les activitats humanes en són les causes principals. Alguns moren en massa a causa de col·lisions amb vaixells.

d **Aquest animal és probablement,** avui en dia, l'icona més gran de conservació del planeta. Pertany a la família dels ossos i es troba amenaçat, principalment, per la fragmentació i la pèrdua d'hàbitats, degut a la desforestació com a conseqüència de l'agricultura. La caça il·legal també en constitueix una amenaça, ja que molts cops queden atrapats, accidentalment, en trampes preparades per a d'altres animals.

e **Juntament amb el seu cosí** germà, el ximpanzè, constitueix el nostre avantpassat vivent més proper, amb el qual els humans compartim més del 98% de l'ADN. Són animals molt socials. Les relacions sexuals tenen un paper molt important en la seva societat: s'utilitzen per saludar-se, per resoldre conflictes i reconciliar-se o com a forma de pagament de favors a canvi de menjar. Actualment, la pèrdua d'hàbitat com a conseqüència de l'agricultura i la caça amb finalitats alimentàries està fent perillar la seva supervivència.

f **Aquesta au es troba** actualment amenaçada d'extinció. La causa principal la constitueixen la degradació del seu hàbitat, com a conseqüència, principalment, del desenvolupament de l'agricultura, l'ús de pesticides i l'augment de la contaminació. Tot això altera les seves rutes de migració i les zones de nidificació.

g **Es tracta d'una espècie** nocturna, que menja durant la nit i dorm durant el dia. La seva població va començar a disminuir enormement des de mitjans del segle passat. L'amenacen causes diverses: competició amb el bestiar domèstic (principalment amb les ovelles), alteració i destrucció dels seus hàbitats, i augment dels depredadors com a conseqüència de la introducció d'espècies com les guineus.

h **És el mamífer terrestre més gran** i pesat que existeix actualment. El comerç d'ivori (marfil) en va precipitar el declivi dos segles enrere. La selecció dels individus amb les banyes més llargues va danyar les seves estructures socials. La destrucció dels seus hàbitats –cosa que ha alterat, també, les seves rutes migratòries– també en constitueix una important amenaça.

i **Constitueix, avui en dia,** una de les cinc espècies existents de monotremes, els únics mamífers que ponen ous. Actualment, és l'únic representant viu del seu gènere i família. El seu descobriment va causar força desconcert, pels seus trets característics: una cara amb un bec semblant als dels ànecs i el cos d'un quàdrupede el feien considerar un "frau". Fins a començaments del segle XX, aquest animal era caçat de manera intensiva per la seva pell. Actualment, la seva amenaça principal la constitueix l'alteració del seu hàbitat com a conseqüència de la construcció de preses, la pesca i la pol·lució.

j **Aquests animals constitueixen** l'únic gran simi que existeix fora del continent africà. Actualment es troben amenaçats a causa de la destrucció del seu hàbitat, com a conseqüència de la tal·la (legal i il·legal) de boscos per ampliar els terrenys agrícoles i per obtenir-ne fusta. També són comercialitzats com a mascotes en el mercat negre.

k **Té un bec en forma** de cullera, d'aquí el seu nom. Actualment es troba en perill d'extinció com a conseqüència de la pèrdua d'hàbitats a causa, entre d'altres, del canvi climàtic i les activitats humanes. Moltes de les zones de nidificació s'han perdut i moltes de les seves rutes migratòries han quedat malmeses.

l **Presenta un pelatge** llarg i espès de color marró, amb taques blanques. Viu en zones subalpines. En l'actualitat només existeixen al voltant d'un centenar d'individus, com a conseqüència, principalment, de la modificació intensiva del territori a causa de les activitats humanes.

ll **És una espècie** endèmica de les Illes Balears que es troba, actualment, en perill d'extinció. Les causes que les amenacen són diverses: espècies depredadores com gats, genets o rates, la pesca i la contaminació de les aigües per hidrocarburs o metalls tòxics com el mercuri, entre d'altres. A banda d'això, les zones de cria estan disminuint com a conseqüència de la intrusió de depredadors mamífers i la urbanització intensiva de les zones costaneres.

m **Aquests animals,** i els seus parents, els gripaus i les salamandres, estan desapareixent a tot el món. L'espècie de la fotografia ja ha desaparegut de pràcticament totes les zones on vivia. El motiu principal és la destrucció del seu hàbitat i l'augment de les malalties causades, entre d'altres, per un increment de la humitat, a resultes dels canvis en el clima.

n **És reconegut fàcilment** per la seva peculiar forma del cap, en forma de T. Mitjançant una estratègia de camuflatge, que s'anomena "contracoloració", sorprèn a les seves preses. Actualment es troba en perill a causa de la pesca excessiva i les captures accidentals. És molt apreciat per les seves aletes.

o **Aquests petits animals** marins -capaços de fixar el calci dissolt al mar sobre els seus teixits, formant, així, les estructures rígides que els caracteritzen- constitueixen el medi per a moltes espècies marines. Deuen els seus colors a la infinitat d'algues microscòpiques que viuen sobre ells: aquestes els proporcionen oxigen i, a canvi, ells els donen protecció. Amb l'augment de les temperatures, com a conseqüència del canvi climàtic, reaccionen expulsant aquestes algues i moren per falta d'oxigen.

p **Se'l considera el major animal** existent, avui en dia, al planeta Terra. Pot arribar a fer 33 metres i a pesar 190 tones. Actualment se'n calcula que en queden uns 1000 exemplars. La caça, per obtenir-ne els ossos, oli i carn, n'ha constituït la principal amenaça. El canvi climàtic les fa també vulnerables, ja que l'augment de la temperatura fa disminuir la població de krill, petits crustacis que constitueixen el seu principal aliment.

q **Aquest felí de potes llargues** i color grisenc, ha quedat restringit únicament a la Península Ibèrica. En pocs anys ha disminuït de 5000 exemplars a prop de 230. Les conseqüències han estat la pèrdua d'hàbitats degut, principalment, a la urbanització i la disminució de la població de conills, el seu principal aliment. La caça, els atropellaments i l'endogàmia (la reducció de la població i la seva fragmentació deteriora la seva qualitat genètica, invalidant-ne en molts casos, la reproducció) són altres causes que l'amenacen.